

Kysymyksiä ja vastauksia Lupa- ja valvontaviraston ympäristötoimialasta

ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen ympäristötoimialan lupa- ja valvontatehtävät keskitetään vuoden 2026 alusta Lupa- ja valvontavirastoon. Uudistuksessa ei ole kyse vain tehtävien siirrosta, vaan laajasta toimintamallien, prosessien ja tehtävävastuiden uudistamisesta. Tehtävien keskittämisen tavoitteena on muun muassa vahvistaa ja yhdenmukaistaa valtakunnallisesti lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta sekä sujuvoittaa prosesseja ja palveluja.

Olemme koonneet tähän muutamia keskeisiä kysymyksiä Lupa- ja valvontaviraston ympäristötoimialan tehtävistä ja tulevasta toiminnasta. Osa näistä on ollut esillä myös Lupa- ja valvontaviraston sidosryhmätilaisuudessa 30.10. 2025, jonka materiaaleihin ja tallenteeseen voit tutustua [Lupa- ja valvontaviraston hankesivulla](#).

Yleiset

Mitkä ovat Lupa- ja valvontaviraston yhteystiedot 1.1.2026 alkaen?

Lupa- ja valvontaviraston yhteystiedot 1.1.2026 alkaen:

- PL 20, 13035 LVV
- kirjaamo@lvv.fi
- vaihde 0295 254 000
- henkilöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@lvv.fi
- henkilöiden puhelinnumerot vaihtuvat 1.1.2026 alkaen.

Miten uudistus vaikuttaa yritysten asiointeihin ja saavutettavuuteen?

Yhden luukun palveluilla ja valtakunnallisilla toimintamalleilla parannetaan yritysten asiointia erilaisissa lupa-, ohjaus- ja valvonta-asioissa.

Mistä löydän 1.1.2026 alkaen viraston henkilöstön yhteystiedot?

Eri tehtävien yhteyshenkilöt selviävät viraston aloittamisen ja pysyvemmän työnjaon jälkeen. Henkilöt tavoittaa tarvittaessa nimellä kysymällä vaihteen kautta. Myös ympäristöasioiden asiakaspalvelu palvelee asiakkaita (sekä Lupa- ja valvontaviraston että elinvoimakeskusten ympäristöasioissa). Keskenkärsäisen tai jatkuvan asian osalta voi myös olla yhteydessä asiaa aikaisemmin hoitaneeseen henkilöön. Sähköpostiosoitteet tulevat olemaan muotoa etunimi.sukunimi@lvv.fi.

Miten tulevassa organisaatiossa varmistetaan monipuolinen töiden jakaminen yksikön sisällä ja eri yksiköiden välillä?

Ympäristöosaston työjärjestys mahdollistaa osaamisen ja voimavarojen monipuolisen käytön yksiköiden välillä ja sisällä.

Miten uudistuksen konkreettinen toimeenpano tulee tässä vaiheessa vaikuttamaan uusiutuvan energian ts. maatuuli-, merituuli ja aurinkovoimahankkeisiin?

Konkreettisin vaikutus on se, että uusiutuvan energian hankkeiden valtion ympäristöviranomaisen tehtävät sijoittuvat Lupa- ja valvontavirastoon, joka käsittelee hankkeiden YVA-, lupa- ja valvonta-asiat. Mm. kysymyksessä mainittujen toimintojen YVA-asioista vastataan valtakunnallisesti yhdessä yksikössä.

Miten varmistetaan alueellisen kokonaisuuden tuntemus ja huomioon ottaminen jatkossa, esimerkiksi koskien tuulivoimahankkeiden kokonaisuutta maakunnassa?

Alueellisia kokonaisuuksia ja yhteisvaikutuksia huomioidaan mm. maankäytön suunnittelua tukemalla ja ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä.

Miten vihreän siirtymän investointeja käsitellään uudessa virastossa?

Tiettyjen hanketyyppien etusijamenettely jatkuu myös Lupa- ja valvontavirastossa.

Miten viranomaisten väliset lausuntopyynnöt, tarkastuskutsut, tiedoksi -asiat on jatkossa tarkoitus hoitaa? Pyytääkö Tukes esim. yhtä lausuntoa virastolla vai kultakin osalta erikseen? Lausuntopyynnöt ja muut asiat voivat liittyä samanaikaisesti useisiin eri asioihin kuten luonnonsuojeluun, ympäristöpäästöihin, pelastustoimeen ja varautumiseen tai työsuojeluun.

Ympäristöosasto tuottaa asiakkaalle yhden lausunnon tai muun kannanoton, jossa huomioidaan kysymyksessä mainitut luonnonsuojelun ja ympäristönsuojelun asiat. Pelastustoimen ja varautumisen sekä työsuojelun asioissa lausuntopyynnöt kannattaa osoittaa suoraan kyseisistä tehtävistä vastaaville osastoille. Mikäli asia esitetään yhdessä lausuntopyynnössä, siinä voi todeta, minkä viranomaisen asioissa viraston näkemystä tai osallistumista halutaan.

Lupatehtävät

Miten jo käynnistyneet lupahankkeet etenevät muutoksen jälkeen?

Vireillä olevien lupahakemusten käsittely jatkuu nykyisillä kokoonpanoilla. Käsittelyaikatavoitteet pysyvät samoina.

Miten yhdenmukaiset lupakäytännöt aiotaan toteuttaa eri alueilla? Onko tähän joku prosessi?

Ympäristöosaston toiminta on järjestetty valtakunnallisesti ja toimialoittain, ja eri palveluille on yhtenäistävät ja koordinoivat toiminnot. Ympäristötehtävien keskittämisen tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa valtakunnallisesti lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta sekä sujuvoittaa menettelyjä.

Miten muutos vaikuttaa ympäristölupien käsittelyyn ja niiden valvontaan?

Lupien käsittely ja valvonta muuttuu valtakunnalliseksi.

Vesien- ja merenhoito

Miten pohjavesiasiat/pohjavesien suojelu tulee sijoittumaan jatkossa valtion hallinnossa?

Pohjavesiosaamista on sekä luonnonvarayksikössä sekä vesien- ja merenhoidon yksikössä.

Ympäristö, yleisen edun valvonta

Millaiset tehtävät lupaprosesseihin ja lupien tarkistamiseen liittyen on ympäristöosaston yleisen edun valvontayksiköllä?

Yleisen edun valvontayksiköllä on mahdollisuus antaa lausunto ympäristö- tai vesilupahakemuksen käsittelyn kuulemisvaiheessa. Lisäksi yksiköllä on valitusoikeus em. viraston omista päätöksistä.

Ympäristö, YVA-tehtävät

Pysyvätkö käynnissä olevien YVA hankkeiden yhteysviranomaisen henkilöt samoina?

Yhteyshenkilöissä tapahtuu todennäköisesti joitakin muutoksia organisaatorakenteen mukaisesti. Vuodenvaihteessa pyritään siihen, että kuulemis- ja lausuntovaiheessa olevissa YVA-menettelyissä säilyvät samat yhteyshenkilöt.

Miten muutos vaikuttaa käynnissä olevien ja uusien YVA hankkeiden viranomaiskäsittelyiden aikatauluihin? Miten ne kannattaa huomioida konsultin tai hankevastaavien aikatauluissa? Entä vesi- ja ympäristölupien aikataulut?

Virastouudistuksella ei ole erityisiä vaikutuksia viranomaiskäsittelyiden aikatauluihin. Mikäli YVA-menettelyn kuulemisvaihe ajoittuu vuodenvaihteeseen, toimitetaan lausunnot ja mielipiteet vuoden 2025 loppuun asti ELY-keskukselle ja vuoden 2026 alusta Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontavirasto huomioi käsittelyssä ELY-keskukselle toimitetut lausunnot ja mielipiteet.

Millä tavoin varmistetaan tasapuolinen kohtelu eri toimialojen YVA-hankkeista vastaaville eri puolilla Suomea?

Virastouudistuksen myötä YVA-tehtävät sijoittuvat kahteen yksikköön, mikä mahdollistaa nykyistä paremmin toiminnan yhtenäistämisen ja koordinoimisen hanketyyppien ja eri alueille sijoittuvien hankkeiden välillä.

Ympäristönsuojelun valvonta

Miten ympäristölupaan liittyvä vuosiraportointi ja valvonta muuttuu?

Valvonnan organisoituminen muuttuu eli LVV:ssa valvontatoiminto organisoituu toimialakohtaisesti, esimerkiksi turvetuotannon valvontaa tekevät henkilöt ovat samassa ryhmässä. Vuosiraportointi tapahtuu samoin kuin aikaisemminkin.

Mitä tapahtuu YLVAlle kuntakäyttäjän näkökulmasta?

YLVA:n toiminta kuntien suuntaan jatkuu ennallaan.

Miten jätehuollon valvontaviranomainen järjestäytyy ja onko alueellisella jätehuoltoviranomaisella jatkossa lupavirastossakin yhteyshenkilö?

Jätehuollon valvontatehtävä on kiertotalousyksikössä, jossa on kaksi jätehuollon valvontaryhmää, jätelain rekisteröinnit- ja ilmoitukset ryhmä sekä tuottajavastuu ja maaperänpuhdistusryhmä. Asiat ohjautuvat siellä oikeille henkilölle asianhallintajärjestelmän kautta. Myös Y-ASPAn (keskitetty ympäristöasioiden asiakaspalvelu) palvelee asiakkaita Lupa- ja valvontavirastossa.

Miten ympäristöasioiden valvontayksikkö toimii päätöksenteossa?

Ympäristöosastolla on työjärjestys, jossa on määritelty, kuinka asioiden ratkaiseminen virastossa tapahtuu.

Muuttuvatko esim. ympäristövalvonnan yhteyshenkilöt uudistuksen myötä?

Ympäristöluvanvaraisten toiminnan vastuuvälvojat jatkavat siirtymäajan nykyisten laitosten valvojina. Muissa asioissa yhteyshenkilöt selviävät viraston aloittamisen ja pysyvämmän työnjaon jälkeen.

Säilyykö ELY:stä tutut tarkastajat? Kuka tekee vuositarkastukset? Mistä saadaan ohjausta ja neuvontaa viranomaisilta ympäristölupa-, PIMA- ja MARA-asioihin?

Laitosten vastuuvälvoijissa tapahtuu muutoksia organisaatorakenteen mukaisesti. Kun muutoksia tapahtuu vuoden 2026 jälkipuoliskolla, asiakkaita informoidaan ennakkoon näistä muutoksista. Asiakslähtöisyys on Lupa- ja valvontaviraston yksi toimintaperiaatteita eli neuvontaa ja ohjausta tarjotaan asiakkaille samoin kuten aikaisemminkin. Myös Y-ASPAn (keskitetty ympäristöasioiden asiakaspalvelu) palvelee asiakkaita sekä Lupa- ja valvontaviraston että tulevien elinvoimakeskusten ympäristöasioissa.

Jatkavatko kaikki ympäristönsuojelun nykyiset työntekijät LVV palveluksessa?

Suurin osa ELY-keskusten ympäristövastuualueiden henkilöstöstä siirtyy Lupa- ja valvontavirastoon. Osa ELY-keskusten ympäristövastuualueiden henkilöstöstä siirtyy elinvoimakeskuksiin eli luonnonsuojelun, alueidenkäytön ja vesiasioiden kehittämis- ja edistämistehtävät kuuluvat elinvoimakeskusten tehtäviin, joten myös osa nykyisten ELY-keskusten henkilöstöstä siirtyy elinvoimakeskuksiin.

Onko mahdollista, että tässä yhteydessä useamman eri ympäristöluvanvaraisen toimipaikan omaavalle toiminnanharjoittajalle nimettäisiin yksi vastuuvälvoja?

Valvonnan organisoituminen muuttuu eli Lupa- ja valvontavirastossa valvontatoiminto organisoituu toimialakohtaisesti, eli esimerkiksi turvetuotannon valvonta on samassa ryhmässä. Tämänhetkisiin vastuuvälvojiin voi olla tulossa muutoksia, mutta niistä informoidaan asiakkaita. Kun valvonta organisoituu toimialakohtaisesti, pystytään asiakkaalle tarjoamaan mm. yhtenäisempää palvelua.

Onko Puolustusvoimien ympäristölupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa mahdollisesti keskitetty tietyille henkilöille/ryhmällä?

PV-tehtäviä tekevillä henkilöillä on oltava voimassa olevat turvallisuusselvitykset, joten jos senkin takia em. tehtäväkokonaisuudet keskittyvät tietyille henkilöille.

Miten muuttuu lupien valmistelu ja valvonta? Valvooko sama instanssi itse myöntämäänsä ympäristölupaa? Muuttuvatko nyt eriytetyt lupavalmistelu ja valvonta siten, että yhdestä laitoskokonaisuudesta vastaa yksi henkilö?

Luvitus- ja valvonta ovat samoissa yksiköissä, mutta eri ryhmässä. Lupakäsittelylle määrätään riippumaton kokoonpano, joka myöntää ympäristöluvan. Valvonta, luonnonsuojelu, alueidenkäyttö, vesienhoito jne. tuovat asiantuntijanäkemyksensä lupakäsittelyyn. Lupa- ja valvontaviraston myöntämien ympäristölupien valvonta tapahtuu Lupa- ja valvontaviraston toimialakohtaisissa valvontaryhmissä.

Luonnonsuojelu

Kuinka turvataan luonnonsuojelu ja osallistutaan luonnonmonimuotoisuutta köyhdyttävien prosessien hallintaan (luontoa tuhoavien yritysten yms. kompensatioiden riittävyys) uudessa virastossa?

Keskeistä haitallisten vaikutusten ehkäisemisessä on yhden luukun palvelu sekä erityisesti ennakkollinen ohjaus, jonka yhteydessä varmistetaan, että hankkeen mahdolliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen tullaan selvittämään riittävällä tavalla. Luonnonsuojelun valvonta sekä ekologiseen kompensatioon liittyvät tehtävät kuuluvat luonnonsuojelulain mukaan Lupa- ja valvontavirastoon. Viraston työjärjestyksen mukaan tehtävästä vastaa

Luonnonsuojeluyksikkö ja tehtävässä toimitaan valtakunnallisesti yhtenäisten linjausten mukaisesti.

Ottaako lupa- ja valvontavirasto 1.1.2026 alkaen kattavasti luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiset ELY-keskusten tehtävät? Erityisesti kiinnostaa LSL 83§:n mukaisten poikkeamislupien ja LSL 64§:n mukaisten luontotyyppirajausten ja LSL 77 §:n mukaisten erityisesti suojeltujen eliölajien elinympäristörajausten viranomaistaho.

Lupa- ja valvontavirastoon siirtyvät luonnonsuojelulain oikeusharkintaiset tehtävät, kuten LSL 83 § poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä, LSL 64§:n mukaisten luontotyyppien rajauspäätökset sekä SL 77 §:n mukaisten erityisesti suojeltujen eliölajien suojelu.

Kuinka lupa- ja valvontavirastossa tulee toimimaan käytäntö metsänkäyttöilmoituksiin reagoimisessa, jos kyseessä on kohde, joka vaatii esim. luonnonsuojelulakiin liittyvää ohjeistusta toiminnanharjoittajille?

Luonnonsuojelulakiin liittyvä ohjeistus lähtee tahoille, jotka on ilmoitettu metsänkäyttöilmoituksessa. Toimintatapojen valtakunnallista yhtenäistämistä jatketaan.

Mikä on työnjako Luonnonsuojelu- ja Yleisen edun valvonta -yksiköiden välillä?

Luonnonsuojelulain 135 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirastolla on oikeus valittaa muun lain mukaisesta luvan myöntämisestä tai suunnitelman hyväksymisestä koskevasta päätöksestä sillä perusteella, että päätös on luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai päätösten vastainen. Lupa- ja valvontaviraston työjärjestyksen mukaan luonnonsuojelulain valvonta kuuluu Luonnonsuojeluyksikölle. Jos päätöksen on tehnyt Lupa- ja valvontavirasto, noudatetaan ympäristönsuojelulain 191 §:n 2 momentissa ja vesilain 15 luvun 2 §:n 2 momentissa säädettyä, jolloin Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksiköllä on oikeus tietyillä edellytyksillä valittaa Lupa- ja valvontaviraston tekemästä päätöksestä.

Alueidenkäyttö

Kaupungin ja ELYn kanssa on pidetty kuukausitapaamisia, joissa on yhdessä käyty läpi maankäyttösektorin kehittämistä ja hankkeita, ja saatu ELYltä asiantuntijanäkemyksiä lakien tulkintaan. Jatkuuko tällainen yhteistyö uuden organisaation kanssa?

Kuukausitapaamiset tms. ovat olleet ELY-keskus- ja kuntakohtaisia, eikä niitä ole ollut läheskään kaikilla alueilla. Uuden viraston toimintatavat täsmentyvät pikkuhiljaa ja voi olla, että vastaavia tapaamisia pidetään jatkossa esim. alueittain.

Mikä on Lupa- ja valvontaviraston rooli kaavaprosesseissa?

Lupa- ja valvontavirasto osallistuu kaavaneuvotteluihin ja järjestää kehittämiskeskustelut. Lupa- ja valvontavirastolla on ELY-keskusten nykyinen rooli kaavojen tuki- ja valvontatehtävissä, esim. kaavojen viranomaisneuvottelut ja lausunnot. Lupa- ja valvontavirasto antaa kaavoista viraston yhteisen, yhden lausunnon.

Miten kaavoitukseen liittyvä lausuntomenettely toteutetaan 1.1.2025 alkaen? Miten jatkossa on ajateltu järjestettävän rakentamisen lupalausunnot? Meneekö lausunnot jatkossa yhden portaalin kautta? Kuinka paljon henkilöstömuutoksia on odotettavissa; eli säilyykö (ainakin aluksi) ""tutut"" yhteystyötahot?

Tuttuja henkilöitä säilyy edelleen. Osa vastuista täytyy jakaa uudelleen, johtuen mm. osan henkilöstöstä siirtyessä elinvoimakeskuksiin tai Lupa- ja valvontaviraston sisällä muihin tehtäviin. Toisaalta Lupa- ja valvontaviraston sisällä voidaan hyödyntää parasta mahdollista osaamista tältäkin osin ja siirtää resurssia tarpeen mukaan.

Miten muutos vaikuttaa kaavoituksen ja "ELY-keskuksen" yhteistyöhön?

Toimitaan edelleen alueilla, mutta toimintatapoja pyritään yhtenäistämään.